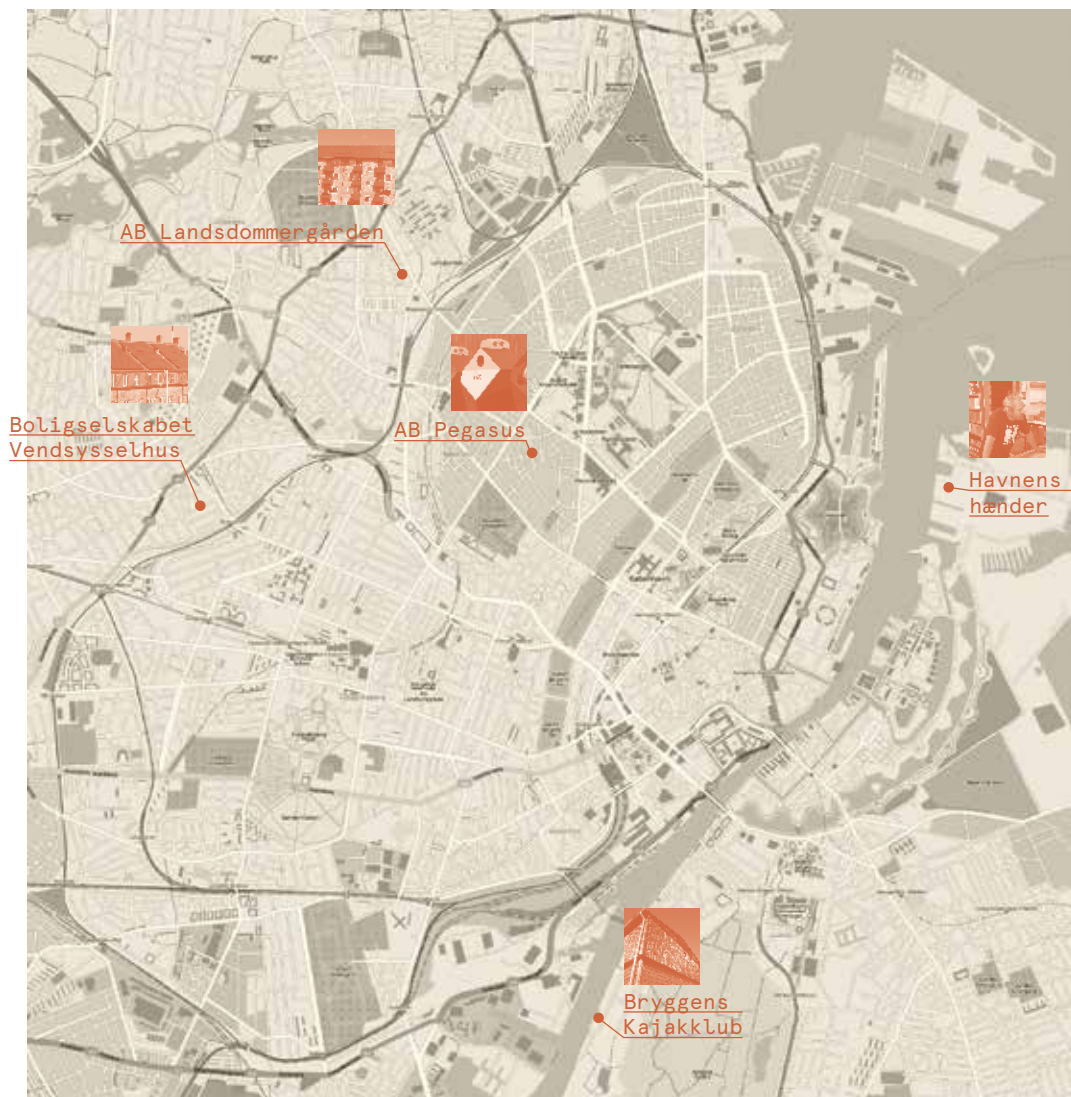

REPORTAGE

Bæredygtig & byøkologisk inspirationstur

Årets LØB-inspirationstur gik i år til København hvor 15 deltagere besøgte fire gode, bæredygtige bygge- og renoveringsprojekter samt et biobaseret byggemarked og tømmerhandel.

Cykelturen på 17,5 km. gennem København gik fra Vanløse, Ydre og Indre Nørrebro, Sydhavnen og til Refshaleøen.

Byggeriet står som bekendt for 40 % af CO₂-udledningen, og 55% af danskerne bor i store og mindre byer og flere flytter dertil. Byturen afveg derfor lidt fra LØBs ture til boligfællesskaber og fritliggende økohuse.

Efter morgenmad med økologiske speltboller gennemgik Anne Poulsen programmet med fem inspirationseksempler hos 1. Boligselskabet Vendsysselhus, 2. AB Landsdommergården, 3. AB Pegasus, 4. Bryggens Kajak Klub og Roklubben SAS og 5. Havnens Hænders bæredygtige tømmerhandel.

BOLIGSELSKABET VENDSYSELHUS

Formand Jakob Schoelmark gennemgik boligselskabets 10-årige sociale, miljømæssige og totaløkonomiske udviklingsforløb. Konkrete elementer: 121,5 kWp Tyske mono-solceller som producerer 120.000 kWh årligt ud af elforbrug på 150.000 kWh. Strømmen fordeles via 99 Kamstrup bimålere bag fire hovedmålere og forsyner fællesvaskeri og 89 boliger, bestyrelsen aflæser forbruget. KAB laver årsregnskab. Beboerne sparer via egen grøn investering skatter, afgifter til staten og årlig målerleje til elselskabet. Trods afbetaling af lån betaler man kun ca. 1,72 kr pr. kWh og efter 10 år bliver pris pr. kWh lavere. Man har suppleret med 40 kW dansk Xolta Ion Lithium batterier. Der spares årligt 115.000 kg CO₂. Fællesvaskeriet genbruger tagvandet fra blok 2's tag og derved spares 60 % af foreningens samlede vandforbrug i drikkevandskvalitet. Regnvand er blødt vand uden kalk. Spildevandsafledningsafgift spares og man har fået kloakrefusionsmidler retur, da tre blokke er frakoblet HOFORs kloak (regnvandstank + faskiner på egen grund). Mod gaden er isat 120 nye energivinduer i kernetræ med linoliemaling fra Egen Vinding og Datter og der er udført papiruldsisolering som energibesparelse. Hovedentreprenør Solar Lightning Entreprise ApS.

AB LANDSDOMMER- GÅRDEN

Ved AB Landsdommergården i nordvestkvarteret fremviste arkitekt Martin Dietz bygningsintegrerede solceller i røde tegltage, lagt op på selvstændig tagflade mellem to skotrender. 52,25 kWh - 190 stk. rødcoatede mono-solceller fra den italienske fabrik Sunerg med røde beslag horisontalt oven på alu-lægter, montagebeslag svejset på tagpap der fungerer som undertag på brædder. Strømproduktion på ca. 47.800 kWh fordeles via bimålere til fællesvaskeri samt boligerne og dækker 25 % af elforbruget og bidrager til CO₂-reduktion på 28.000 kg/årligt. Københavns Kommune har sat sig målet at være CO₂-neutral i 2025 og har bidraget med 1/3 byfornyelsesfinansiering.

AB PEGASUS

Hos AB Pegasus på Indre Nørrebro fortalte miljørådgiver Marie Daugaard om involvering af beboerne i 185 boliger med Miljøpunkt Nørrebro og anlægs- og myndighedsproces udført af Solar Lightning Entreprise.

Sortering starter oppe i køkkenerne. Det kildesorterede affald bliver siden båret ned i otte nedgravede affaldsbeholdere på hver 5 m³. Dette muliggør sortering i syv fraktioner med høj renhed. Bag hegnet er opstillet et træskur til øvrige genbrugsdele. Processen har varet over fem år, og man har udviklet en beslutningsmodel i kommunen så affaldsbeholdere kunne flyttes fra gårdrummene ud i offentligt vejareal, og fællesspisning, solbadning og leg kunne ske i gården. Sagen måtte op og vende i Vejdirektoratet og Teknik- og Miljøudvalget inden bureaukratiske snubletråde var håndteret og alt kunne gennemføres herunder omlægning af cykelsti og luftledninger, så de fuldt nedgravede affaldsbeholdere med beholderindkast i terræn kunne hejSES op og tømmes på lastbiler. Der blev opnået medfinansiering fra Københavns kommunes 'grønne gårde' og driftudgift til tømning er reduceret.

Konsekvensen er færre lastbilkørsler, materialer kan genanvendes i kredsløbet og CO₂ spares.

Vi nød en dejlig veganerfrokost i solskinnet, mens beboere afholdt loppemarked i det grønne gårdrum.

BRYGGENS KAJAK KLUB OG ROKLUBBEN SAS

Balder Johansen fra Totalentreprenør LOGIK & CO. ApS i vanligt godt humør fokuserede på at Bryggens Kajakklub og Roklubben SAS' to bygninger var blevet ét bæredygtigt åndbart hus, opbygget i trækassetter til etageadskillelser og facade med træfiberisolering og brændt træ på ydersiden og naturmaling indvendig. Tagene er belagt med grønt sedum.

Man havde gjort de vandrette facadebrædder fast med træsøm, en form for små dyvler, der skydes i med trykluft. Herved undgås løbere fra alm. søm, selvom træsøm er meget dyrere. LOGIK havde efter modstand om ibrugtagning fra bygherrerådgiver fået lavet en brandtest af facadeudsnit på Brandteknisk Institut som kan holde i 96 minutter, så et gennembrud for træbyggeri kan være på vej (mindre beton, rockwool & glasuld).

Træbeklædt facade med vandret liggende brædder nede og lodret stående foroven.

HAVNENS HÆNDER

Skibstørrer Karl Nørgaard fra Havnens Hænder på Refshaleøen inviterede indenfor i det bæredygtige byggemarked. Man fokuserer på biobaserede materialer der bidrager til at nedbringe/binde CO₂.

Materialer er valgt ud fra principper om naturlighed, diffusionsevne og et sundt indeklima og de importerer dem selv.

I den to-etagers hal er der udstillet mange materialeprøver med ler- & kalkprodukter, hempcrete, plantefibre og kork, samlet i plader og blokke, som er nemme at stable, samle og lime.

Også smukke franske genbrugsfliser i et væld af farver var Karl klar til at lange over disken.

På 1. sal afholdes workshops med bl.a. Lerpuds m.m. som murerne Mikkil og Magnus står for.

Godt halvdelen af deltagerne sluttede af med street-food og evaluerede en tur hvor bæredygtige, biobaserede og byøkologiske løsninger der bidrager til CO₂-reduktion blev vist frem.

Vi kunne opsummere at et gennemgående træk på alle fem projekter er, at det kræver vedholdenhed og viljestyrke at få indarbejdet disse konkrete håndværksløsninger, materialer og systemleverancer som bidrager til at et grønt paradigmeskifte er på vej, på trods af en byggesektor der stadig er præget af traditionel og industriel tænkning samt stærke kapitalinteresser. En idé om en inspirationscykeltur næste år til Bornholm eller Læsø blev fostret.

Vi takker samtidig VE København og Foreningen af Bæredygtige Byer og Bygninger for samarbejde om annoncering og vi takker for medfinansiering fra Miljø & Energifonden.

Turen var arrangeret af Martin Dietz, Anne Poulsen, Kirsten Andersen & Ib Johansen. ■

www.solarlightning.dk
www.logik.dk
www.havnens-h.dk